

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

1887. OKTÓBER 6.

IRTA: SZPÖRNI JÁNOS.

Szép, termékeny őszi idő fényel-sugárzó, derüvel-melig napjainak egyikén az emberi élet és az isteni igazság Napja sugárözönét ontotta egy választott ifjú lelkébe.

És miként a szentelepek, miként a nagy vizek esései számunkra energiákat tartogatnak: úgy avatta őt az apostol utód a Krisztustól kiinduló kegyelmi erőknek közvetítő osztogatójává.

E napon elmúltak számára az élet berendezésének főúri szabadságai; gondtalan kedvtelése; az emberekkel való érintkezésben a szabad megválasztás lehetősége és az, hogy öröklött anyagi és szellemi tehetségeivel előkelőségben és kényelemben önmagát vegye körül.

De a papi hivatottság Krisztus szeretetének magasztos fejleménye és bizonyágtétele (Chrysost.); — *lelket keresni nagy és csodás dolog* (Chrysost.): — és a választott ifjú jó szívvel nézte, hogy mellőle leszakadoznak majd születésének előnyei; vidáman vette, hogy minden elsőbbsége már csak rövid őszi dísz, amely tűnékeny, hogy helyt a gyümölcsözésnek adjon.

Szinte eltűnt maga az élete is. Hanem az áldott anyai és testvéri ápolás megmentette őt, hogy ne az elmúlásban, hanem az erőbontakozásban és erő kifejtésben hozza meg az élet áldozatát.

Azután a fejedelmi folyó mellett, királyi templomnak tövében, fával és cserjével zöldelő hegy fokán, — miként el valának helyezve a görög nemzet művelő bölcséinek iskolái, — Esztergom ősi szemináriumában működött. Annak teremt és folyósít, kápolnáját és időbeosztását a családiasság melegével áthatni, falait a szeretet nyájasságával deríteni törekedett.

Mert a sziklai életre termett sasfiókok is melég fészekben nevelkednek és a korban gyöngéket, a hitben kezdőket a hajthatatlan szent Pál is tejjel táplálja.

Az elárvultság haza sóvárgását, a beteg szoba magányosságát, a kemény iskola retteneteit nyájas szóval, együttérző megértéssel enyhítette, hogy fiainak szemén a fájó szívnek könnye, vagy a méltatlankodás tüze egyformán mosolyra derüljön.

Azután elment a fiatal képzelet és a szív idillikus fájdalomai helyett megismerni az életnek szenvedéseit, megosztani és csitítani az élet szereplőinek tragikumait. Mert Komárom falai visszaverték magukról a dülő csatákat, de falak és fegyverek nem tudják föltartóztatni, sem megbékéltetni az élet-

nek csatáit, amelyeket okoznak a szegénység méltatlankodó háborgásai és kínos nélkülözései; a szenvedélyek vad igazságtalanságai és külső hatások csábításai; a bűn, a nyomor és a többféle vallás nyomában fakadó hit-elgyöngülés és kétkedés.

Csak Krisztus volt, aki megértette a névtelen szegény tragédiáit is és az ő igaz szolgálata az ő szeretetért érdemesnek ismeri a legdohosabb betegágy lakóját is arra, hogy benne az elnyomorodásnak minden vergődése között tudatban tartsa az üdvözülés eszméjét enyhületére földi napjainak, előkészítésére örök boldogságának.

A volt komáromi adminisztrátor ezt a megváltó hivatást jól megértette, mert egész valója átadásával részes volt benne.

Lehet, hogy e munkát alig követi és nagy ritkán a lelki gyönyörűség érzete, amit a jó tett jutalmául ígérnek a bölcsek.

A küzködők, a szegények, a szorongók száma nagy és akinél vigasztalódást éreznek, annak pihenést nem engednek. Nem jut idő a művelt jó emléket élvezni. Menni kell már más beteghez; nyugalom helyett nyugtalansága támad azok miatt, amiknek végzésére nem érkeznek.

De a szent papi hivatás iránt nehéz körülmények között is mindig hűségre és hálára bátorít azon napok emléke, amelyeken Majláth prezbiter saját szívének enyhülete nélkül a lelkek enyhületéért és emeléséért munkálkodni láttam.

És ha már tanulságot merítünk szent hivatásban töltött huszonöt éves működéséből annak, aki mint püspök, mint apostol-utód szent Pál apostol szerint követendő példaadónk lett, — ne maradjon említés nélkül az sem, hogy munkatársainak igyekezeteit örömmel és becsüléssel fokozta. Pedig számtalanoknak belső szeretettel és boldogan indult buzgalomát töri le bénító szellemi szélhűdés a közvetetlen főlebbvalók érdeklődésének hiánya, még sokkal többször féltékenykedő kíméletlenségei, sértegetései miatt.

Istennek örvendő és dicsőítő hálát mondunk, hogy a huszonöt év előtt pappá szentelt ifjút az isteni Választás jól előkészítette és azután neki az egyházi rend teljességét megadta. Őszünk hideg, derűtlen, termése kevés: de lelkünk pásztorához való hűségünk és amit hirdet, a szent evangéliumi tanítás ihlete, szíve áhítatának értünk való könyörgése megpróbáltatásainkat lelki áldássá fogja változtatni.

Ha a kormányos mindenben az Ur Jézus utasítását követi, a gyöngé halászok is új erőre kapnak és a következő tizenöt év halogása még bőségesebb lesz, mint volt a múlté.

Quis, ut Deus?

Irta: Ágoston Ignác.

Emlékeim falain sokszor visszaverődik egyházmegyénk védőszentjének Mihály főangyalnak a magasztalásával anyanyiszor elzengett ünnepi dal: »ünnepén a szent csatárnak ajkról-ajkra szálljon ének«, s olyankor lelki szemem előtt megjelenik aranyos sisakjával, ezüstösön csillogó mellvértjével, tüzes kardjával az angyalok vezérének delies s mégis győzhetlenséget lehellő alakja kifejezve csatakiáltásában: quis, ut Deus? A mindig agilis, lankadást nem ismerő ernyedetlen erőnek az emblema.

Angyal. Tiszta lélek. Nagy értelem hatalmas akarattal párosulva, anyagtól menten.

Van-e valami, a mi a mai kételyei közt kábultan tántorgó, akaratában megtorpant, gyöngé emberiségnek jobban imponálhatna.

És van-e az angyalok közt is csak egy is olyan, mint szent Mihály főangyal, kit egyházmegyénk védőjéül választott.

Az angyali tudat intenzívításával ő hatolt legmélyebben az Isteniség lényegének ismeretébe, hiszen ő lett vezetője

azoknak, kik belátták, hogy a végtelen Isten ellen, bár hatalmas, de véges erejükkel, hiába küzdenének.

Lucifert saját lényegének szépsége és tudása elszédítette, nem tudott az Isten előtt való meghajlás bölcsességére szert tenni s így vált az elkapottak vezérévé.

Szent Mihálynak azonban nemcsak értelme, de akaratereje is nagyobb volt összes angyaltársainál. Természetes lényegének szépségével, nagyságával csak a Luciferé volt összehasonlítható s mily csábító lehetett rá nézve a kísértés, hogy ezzel a hatalmas ravagó testvérével összefogva, a mindenség uralmát elragadják az Úrtól s szolgálóikká tegyenek mindeket.

Ennek a legnagyobb kísértésnek, melyet a világ ismerhet, s mely Krisztus megkísértésekor ismétlődött csupán, ennek is ellenállott s az angyali karok millióit hódoltatta meg példájával.

És nem állott meg a kísértés legyőzésénél, hanem az Ur akaratának készséges végrehajtójává avatja fel magát és követőt s a jóság országából és a szeretet helyéről elüzi az irigység és gyűlölet rabjait.

Példaképre van szüksége az emberiségnek! Lehet-e szebb ideál, mint szent Mihály?

Talán anyagtalansága, elvonulttá teszi eszményiségét? Nem.

Hiszen az anyag maga is erő nélkül, alaktalan ösköd, tovuhabohu s már a fizikai világ erőnek vezetett valamije is egyszerű, anyagtalannak tetsző valóság.

csak érettségi után válnak meg. Egy nagyműveltségű, finom lelkű paptól kapja az első, tiszta lelkihatásokat a fejlődő ifjú, aki mint apró-pici, göndörhajú gyermek, a fényképen is imára kulcsolt, átszellemült arccal van megörökítve, mintha ott lebegne fölötté lelke jövőndő hivatása.

A Gondviselés úgy vezette lelkét, mint kevés ifjút az életben. Neki nem kellett megvívnia magát a nagy, benső harcot, hogy felismerje az utat, melyen haladnia kell, hogy boldog lehessen ő maga s nemes vonzó egyéniségének, tudásának műveltségének, rangjának, egyházi és magánvagyonának erejével boldogíthassa az elhagyottakat, a szenvedőket, a hívőket és a kételkedőket.

Az erdélyi püspököt az Uristen mindezzel megáldotta, mi a földiek szemében érték. Volt előkelő neve, rangja, vagyona, rokonszenves külseje, kiváltságos lelke. Istene! Az ilyeneké a világ! Járhatta volna ő is azt az utat, melyet akárhány mágnásunk. A gond, a szegénység sem kényszerítette arra, hogy »biztos« pályán legyen, ami megélhetést és tiszteletet ad a szegény ember gyermekének.

Majláth püspök lelkének sohasem kellett vívódnia mellékgondolatokkal a pályaválasztás idején. Ama kevesek közé tartozott, kik habozás nélkül: egyenesen, biztosan, merészen, a fiatal szívek gyönyörű idealizmusával követhetik lelkük és benső érzésük szavát. Mi más vihetett volna egy ilyen előkelő, finom lelki és társadalmi körben felnőtt ifjút a papi pályára!? Arra a pályára, melynek legszebb, de legnehezebb az útja. Amelyen komoly,

Az igazi formáló valóság, tehát láthatatlan. Az értelemre és akaratra pedig senki sem foghatja rá a megfoghatóságot, de nem is tagadhatja le valóságukat.

Az angyal azért sokkal igazabb létező valóság, mint az anyag vagy mint az ember is.

Azért lehet ideál, és az is.

Legyen tehát szent Mihály főangyal eszményképünk a tudásban.

Ha értelmünk száll, emelkedik a tudás végtelen forrása felé törjön s a Minden-tudó örök írásai előtt leborulva akarja megtalálni megnyugtató meggyőződéseit.

Legyen szent Mihály főangyal példaképünk az akarásban. Ha az Ur akarata ellen kísért test, világ sátn, verjük vissza a csábítást s ne pihenünk míg Istenorszá-gában, önmagunkban az Isten akarata urrá nem lett.

Szent Mihály könyörgése esdje ki részünkre az igaz tudást s a szent, erős akaratot!

Királyuak Ófelségének névünnepe — október 4. — ez idén pénteki napra esvén, Őszentsége a mai napra a magyar szent korona területére megadta a felmentvényt a hűstől való tartózkodás parancsa alól, amit a tisztelendő lelkészdedő papság alkalmas módon a híveknek is tudomására adhat, felszólítván őket, hogy az Anyaszentegyház felmagasztalása és Szentséges Atyánk boldogságáért imádkozni meg ne feledkezzenek.

gomban kezdődik, majd Komáromba kerül helyettes plebánosnak. Érettségi után, melyet a budai II. ker. kath. főgimn-ban tiszta jelesen tett le, előbb kimegy hűséges gyermekkori barátjával Zichy gróffal Turcsányi János papinevelő kíséretében a strassburgi egyetemre s az ott töltött 5—6 hónap mulva hazaszóltja atya szomorú halála s lelki ösztöne egyenesen odaviszi a wieni pazmaneum kékrühás kis papjai közé.

Életének korszakot alkotó állomásai voltak: a pozsony megyei Zavar, hol atya sirhalma áll s hol elsőmíséjét mondja. Innen vezet az út a már előbb említett sorrendben Esztergom után Komáromba, honnan meglepetésszerűen szelítia ki a királyi kegy a fiatal grótot és kinevezi Lönhardt püspök mellé koadjutorrá.

A Gondviselés ekkor vezette Erdélybe Majláth püspököt. Akik féltek előkelő hangzású nevével, fiatalaságától, azok ma hódolattal köszöntik az okos, a bölcs, a tapintatos, körültekintő, jóságos egyházfejedelmet. Akik fiatalaságától féltek: azok könnyezve esóklólják meg felszentelt kezét, mely atyai szeretettel simogatott annyi szenvedést. Megmutatja az idő, hogy mire születnek a lelkek! Mindig megmutatja. Talán öszül már a fiatal püspök gesztenyeszínű haja is. De ha megszentelt útján öszülő fejfel halad az avarban: szép lesz az ő emléke. Szép mindeniké, akinek a zive jó és meleg. Az erdélyi püspök köré hiába hull a sárga avar: tavasz lesz ott mindig, ahol ő jár az emberek között.

A Majláth püspök papi pályája Eszter-

Szerkesztői üzenetek.

S. Ön azt írja: »Jó lesz, ha ruhaszekrényeket is csináltatnak a papnevelő mintájára, mivel itt nincsen és igen szükséges«. Mikor sorait olvastuk, eszünkbe jutott az a bizonyos toronyóra láncsal. Feleleltünk ez: 1. A ki nem tudja megbecsülni a kapott egyházi ruhát régi szekrényvel, az nem becsüli meg ujjal sem. Ide finom érzék és euch. lelkiület kell, ha az nincs, a szekrény nem segít.

2. Oly kevésbe kerül a régi szekrény átalakítása, hogy szégyen volna a plebánosra, ha mi szállítanánk. Példa rá Sepsiszentgyörgy.

3. Ha annyi volna a pénz, hogy szekrényeket is csináltathatnánk, akkor sem tennék meg, mert az Oltár-Egyelet célja nem a szekrényszállítás, hanem a mi közelebb van az Eucharisziához. Itt sem tudunk eleget tenni.

4. Kérdezze meg a pesti gazdag országos együletet; az is így vélekedik.

5. De nincs pénzünk a szükségésekre sem.

6. A szekrényt a legutolsó falusi asztalos is megtudja csinálni annyért, a mennyibe a szállítás kerülne.

7. Rajzzal szívesen szolgálunk.

A repülő sült galambok csak a mesében repülnek.

Üdvözlöm és jó egészséget kívánok. Ha erre jár, nézze meg azt a szekrényt. E kérdéssel ily irányban foglalkozott a központ.

Nagyszében. Ön előtt az a felszólalás újság? — Jaj, de mennyiszor volt már arról szó itt is, hogy t. i. felében lehet zsolozsmázni s fele adoratitio; mise előtt a preparatio és végén a hálaadás is. Beteghez vivő idő, szóval — ez mind régi dolog. Üdv

Templomok, oltárok, szószekek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban
URBÁNSZKY FÜLÖP műfestő
KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom.

Rózsafűzér és Kegyarú-lpar.
Nagykászón, (Csik vármegye.)

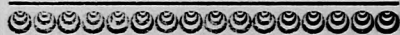
Készítünk és raktáron tartunk.

Szentolvasókat: kokotin-, kókusz-, tömör üveg-, jeruzsálemi-, olajfa-, gyöngyház-, alabástrom-, korál-, és drágakövtánu-zatu szemekből, valamint valódi drágakövekből is, a legegyszerűbb, a legpazarabb fűzésűig, a legkülönbözőbb választékban, a legolcsóbban. — Rózsafűzér tartók, Szentképecskék imakönyvekbe, rengeteg választékban; remek fali képek, rá-mával vagy anélkül, (az összes névszente-k kaphatók); gyönyörű francia képecskék, granitéé, kromó, opalines, hártaképek, acélmetszet, valamint csipkés acélmetszetek, zárdaképecskék; stb. stb. Keresztelési-, bérnállási-, gyónási-, első szent áldozási-, házassági-, primíciai-, és egyéb alkalmi emlékképek rengeteg s szebbnél-szebb választékban, olcsón; Mária-kongregációi és más társulati diplomák; művészi reprodukciók díszes keretben vagy anélkül; mind páratlanul olcsó áron. Val-lásos jellegű és más szolid ábrájú képes levelezőlapok; legolcsóbban. Asztalra fei-állítható szentképecskék és kis maché-kápolnák, úgy egyszerű, mint díszes

selyem kivitelben. Lurdi-víz eredeti pa-lackokban. Lurdi szentélyek és szobrok másai (érintve a kegyhelyszobrához). Min-den néven nevezendő skapulárek: valódi gyapjúból, igen izlésesen. Övek. Érmek: aluminiumból-, oxidált ujezüstből, ezüsből és aranyból is, dús választékban. Skapu-lárek pótló érmek. Remek nyakláncocskák. Függők. Erelequek, vallásos ábrákkal. Szent-szobrocskák. Egyesületi jelvények. Gyöngyház-árúk, (nippes, cassette.) Oxi-dált ujezüst gyűrűk, melltűk és közelő-gombok, az Ur Jézus, a szent Szűz vagy a Szentek ábráival; ezek ezüstben és aranyban is kaphatók. Szenteltvíztartók. Feszületek: álló-, fali-, faragott-, és hal-doklók feszülete. Művészi plakettek. Nagy választék a legkülönbözőbb imakönyvek-ben, a legegyszerűbbtől a legpazarabb kö-tésűig. — Könyvcsat oxidálva. Levélne-

hezékek. Gyászkepek. Alkalmi ajándékok stb., stb. Bármily néven nevezendő kegy-tárgyak nálunk mind megkaphatók. Min-den, még a legkisebb rendelés is a legna-gyobb pontossággal lesz elintézve. S azért, ha bármit is óhajt, forduljon legna-gyobb bizalommal hozzánk, előre is bizto-sítjuk, hogy várakozáson felül meg lesz velünk elégedve. Elküldés előtt: kívánatra a kegytárgyak meg is áldatnak, legna-gyobb készséggel.

Kérjük alázattal bennünket pártolni.
Székely testvérek! Pártoljuk a székely ipart!
Nincs az a kegytárgy, mely nálunk ne lenne kapható!
Rendelési cím:
„Kegytár-lpar“ (plebánia.) Nagykászón.
Csik vármegye.

GÉPOLAJ!

Értesítés! Legközelebb üzembe jön

Amerikai rendszerű gépolajgyáram. E nemben s ily módon

legelső az egész ország területén.

Mindenfajta gép- és henger-olaj minden minőségben.

BENZIN fogyasztók

benzinrektifikációm-ra

figyelmét ezton vagyok bátor ujonnan épített s a modern technika legújabb vívmányainak megfelelően felszerelt készülék segítségével legelső minőségű finomított és kétszer tisztított, **motorbenzint, automobilenzint, folttisztítóbenezint** több minőségben, teljesen szagtalanul, gyógytári célokra is, továbbá **gazolint** (világítási célokra), **hidrúrt** (gázfejlesztésre), **extraktiós benzint** és **terpentinpótlékok** gyárthatok, mely elsőrendű termékeimet mérsékelt áron, pontos és gyors kiszolgálás mellett ajánlom tisztelt veendőimnek. — Legfinomabb **király- és szalonpetroleum!** Mindennemű ásványolajtermékek; **motorhajtó olajak, mozdonyfűtő- és gépkenő-olajak!! — Tűzelő olajak!!**

BARUCH JEREMIAS

kőolajfinomítógyára Maros-Vásárhely.

Hirdetések felvételnek a Kiadó-hivatalban.

Hinger József

asztalos mester Gyulafehérvár
Széchenyi-utca 10. sz., (saját ház) a Jickeli-féle vasraktárral szemben

K épület munkát, festett, mas-siv és furnéros butormunkát,
E portálé és boltberendezést, úgyszintén javításokat is el-togad. Szállit és lerak tölgy és bükkparketát. Árjegyzék szerint vendéglői, irodai és ebédlőszékeket, tükröket mé-ret szerint. Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.

**Leلكiismeretes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak.
Tervrajzok díjtalanul készíttetnek.**

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett
oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

Megbízható katolikus cég!

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.:
oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély-korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását.

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók.

Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Több elismerő nyilatkozat!

Szálloda bérbeadása.

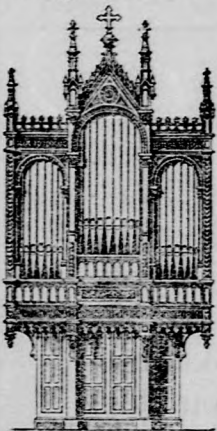
A Gyulafehérvári takarékpénztár mint részvénytársaság Gyulafehérvár főterén fekvő „Hungária“ nevű szállodáját 1913 október hó 1 napjától 10 egymásután következő évre haszonbérbe adja. Az 5000 K bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok 1912 november hó 16 napjának d. u. 6 óráig nyújthatók be a Gyulafehérvári takarékpénzt. igazg., vagy dr. Mayer Ödön gyulafehérvári ügyvédhez, ugyanitt megkaphatók a részletes feltételek.

A takarékpénztár fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint válasszon és akár a legmagasabb ajánlatot, vagu akár mind visszautasítsa.

Boda József orgona- és harmonium-építő CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és m. t. egyháztanács tudomására hozni, miszerint orgona- és harmonium-építő

műhelyemet

teljesen ujjonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona-építést is elvállalni. Bárminemű javításokat átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A n. é. közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Boda József orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

ALAPITVA 1898.

ALAPITVA 1898.

Valóban jó

és szépen égő

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve kapható

Dokupil Lajos
viaszgyertya gyárosnál
NAGYLÉVÁRDON.

(Pozsonymezőye.)

Nagyobb vételnél 15—20%
árengedmény.

Árak kilónként:

2-40 K., 3-20 K., 4 K., 5 K., II.